

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm**Yttrande över betänkandet Arbetslöshet och ekonomiskt bistånd (SOU 2015:44)**

(S2015/2868/FST)

JO har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet.

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt har enligt 4 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453), SoL, rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. I betänkandet föreslås att det i paragrafen ska införas en ny bestämmelse om att den som är arbetsför och oförhindrad att arbeta bl.a. ska vara aktivt arbetssökande. Syftet med förslaget är att förtydliga de grundläggande krav som ska ställas på någon som är arbetslös och som ansöker om försörjningsstöd (betänkandet s. 247).

Frågan om förutsättningarna för att ha rätt till försörjningsstöd har behandlats i förarbetena till socialtjänstlagen och det finns flera domstolsavgöranden som rör saken. Som jag uppfattar betänkandet är det här främst fråga om att författningsreglera vad som redan anses gälla enligt praxis. Det är dock svårt att sammanfatta förarbeten och rättspraxis i en kortfattad lagbestämmelse och det är inte helt enkelt att bilda sig en klar uppfattning om vad ”förtydligandet” i praktiken innebär för den enskilde. Huruvida det behövs en ytterligare analys i den delen är en fråga som andra remissinstanser kan bedöma bättre och jag går därför inte närmare in på saken här.

Jag vill för egen del ifrågasätta placeringen av den föreslagna bestämmelsen i 4 kap. 1 § SoL. Det förefaller naturligare att ta in bestämmelsen i en ny paragraf i anslutning till övriga krav som ställs på den biståndssökande längre fram i 4 kap. Under alla förhållanden bör bestämmelsen – oavsett var den placeras – enligt min mening omformuleras och förtydligas. Det finns nämligen ingen egentlig koppling mellan det nya andra stycket och bestämmelsen i första stycket. Det bör framgå av lagtexten vad det uppställda kravet innebär, dvs. vad som kan bli följderna i rättsligt hänseende om den enskilde inte står till arbetsmarkandes förfogande (jämför 4 och 5 §§ i kapitlet).

Utifrån de synpunkter som JO närmast har att beakta föranleder betänkandet i övrigt inte någon kommentar från min sida.

Lilian Wiklund

Carl-Gustaf Tryblom
byråchef